

Shiraz-Beethoven.ir

بخش اول: ردیف (پژوهشی در زمینه موسیقی سنتی ایران) ۹

۱. سرآغاز ۱۱
۲. نظری اجمالی به موقعیت کنونی موسیقی سنتی ایران ۱۵
۳. دستگاه‌ها و آوازا ۱۹
۴. موسیقی سازی ردیف ۴۳
۵. موسیقی آوازی ردیف ۶۱
۶. وزن در موسیقی ردیف ۸۷
۷. سازهای موسیقی سنتی ردیف ۹۷
۸. اجرای موسیقی ردیف ۱۰۷

بخش دوم: نقش اندیشه در موسیقی سنتی ایران ۱۱۹

- فصل اول: موسیقی کنونی ایران ۱۲۱
- فصل دوم: محورهای اساسی موسیقی سنتی ایران ۱۴۷

۱. صدا ۱۴۷
۲. فواصل ۱۵۱
۳. گردش نغمات ۱۸۳
۴. وزن ۱۹۲
۵. تزیین و تکرار ۲۰۳

بخش سوم: توضیحات و فهرست‌ها ۲۱۷

توضیحات ۲۱۹

فهرست‌ها

۱. آهنگ‌ها ۲۴۹
۲. تصویرها، جدول‌ها و شکل‌ها ۲۵۳
۳. سازها ۲۵۹
۴. شعرها ۲۶۱
۵. منابع استفاده شده ۲۶۳
۶. موضوعی ۲۶۷
۷. نام‌ها ۲۸۳
۸. واژه‌نامه انگلیسی فارسی ۲۸۹
۹. واژه‌نامه فارسی انگلیسی ۳۰۹

*

Shiraz-Beethoven.ir

Shiraz-Beethoven.ir

وحدت اندر وحدت است این مثنوی
از سمک رو تا سماک این معنوی
مولانا

موسیقی ردیف دارای قطعات متعددی است، که ترتیب و روند آنها در یک دستگاه یا آواز نقش ویژه‌ای را ایفا می‌کند. این قطعات، انواع متعددی را شامل هستند که به نام‌های: پیش درآمد، مقدمه، درآمد، چهار مضراب، گوشه، تیکه و رنگ خوانده می‌شوند. به تعریف استاد عبدالله دوامی «تیکه قسمتی است (قطعه‌ای است) از دستگاه یا آواز که در آن درآمد، شعر، تحریر و فرود وجود داشته باشد مانند دلکشن، رضوی ... ولی در گوشه^۱ درآمد و فرود وجود ندارد مانند: حزین، بسته‌نگار...»

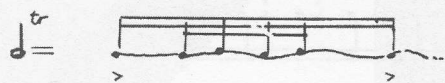
در واقع، در یک دستگاه یا آواز، تعدادی گوشه با حالت‌های گوناگون، با ترتیب و ربطی منطقی به گونه‌ی خاص ردیف، به دنبال یکدیگر واقع می‌شوند و همین ترتیب و تسلسل منظم نغمات و گوشه‌ها است که مفهوم ردیف را در موسیقی سنتی ایران روشن می‌سازد.

۱. امروز اصطلاح گوشه را برای تمام قطعات بزرگ و کوچک آواها و دستگاه‌ها بکار می‌بریم.

تک غلت

ترکیب تک‌ها - غلت‌ها و شدت اجرای آنها نامحدود است.

ترکیب تک، ریز، غلت و شدت اجرای آنها تنوع بیشمار و نامحدودی دارد.

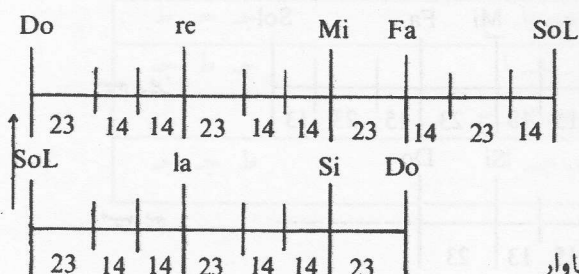
اشاره - انتهای حرکت نغمه در جهت زیر یا بم آن، چون حرکت ظریفی در انتهای حرف «ب.» یا «ی.» در خوشنویسی است که سکوت کوتاهی را بدنبال می‌کشاند، و گاهی این سکوت در زمینه ریزها یا غلت‌ها پنهان می‌ماند.

پنجه مویه

تکیه - تزئینی است کوچک که در ابتدا یا بین دو نغمه قرار می‌گیرد. از تداوم تکیه‌ها تحریر حاصل می‌شود

۱. اگر وسطای زلز (V_3) و مجنب فرس (Z_2) را به صورت تعدیل شده در نظر بگیریم، نسبت فواصل آن در یک دور کامل برحسب ساوار چنین است:

هفت فاصله ۲۳ ساوار
ده فاصله ۱۴ ساوار

۲. از ترکیب فواصل فوق، سه نوع فاصله مورد نیاز اکثر گوشه ها و دستگاهها حاصل می شود: (ج ۵) ↓

۲۳ _s	ب-۱
$23 + 14 = 37_s$	ج-۲
$23 + 14 + 14 = 51_s$	ط-۳

بدیهی است که فواصل سیستم فوق برای تمام دستگاهها و آوازهها قابل اجراست و ملایم های آن، دانگهای منطقی را بوجود می آورد!

۱. نگارنده به منظور تجربه و چگونگی پذیرش نسبت های فواصل تعدیل شده، یک دوره ردیف میرزا عبدالله را در سال ۱۳۶۵ اجرا و ضبط نموده است. نگاه کنید به: کیانی، مجید. هفت دستگاه موسیقی ایران، «ردیف میرزا عبدالله»، [نوار ضبط شده]، تهران، ایران صدا،